

**Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради**

Затверджено
рішенням Вченої ради
КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна
академія» ХОРА
протокол № 7 від 18.01.17
голова Вченої ради, ректор

Г.Ф. ПОНОМАРЬОВА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 013 Початкова освіта

Форма навчання: денна

Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший спеціаліст

Нормативний термін навчання: 3 роки 9 місяців

**Форма випускної кваліфікаційної роботи: комплексний кваліфікаційний
екзамен**

2017

Форма випускної кваліфікаційної роботи: комплексний кваліфікаційний екзамен

Розробники ОП:

Доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, психології та менеджменту, Єрьомкін А.І.

Кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту Одарченко В. І.

Кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту Толмачова І. М.

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту Акімова О. М.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Освітня програма «Початкова освіта» вищої освіти підготовки молодшого спеціаліста, реалізована вузом за галуззю знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальністю 013 Початкова освіта являє собою комплекс основних характеристик освіти (обсяг, зміст, очікувані результати), розроблений і затверджений Комунальним закладом «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради вищої професійної освіти міста Харків (далі – академія) з урахуванням потреб загальноукраїнського та регіонального ринку праці за спеціальністю 013 Початкова освіта. Мета, очікувані результати, зміст, умови та технології реалізації освітнього процесу, моніторинг якості підготовки випускника за цією спеціальністю передбачає: компетентнісну модель підготовки випускника, програми формування компетенцій, навчальний план, робочі програми навчальних курсів, предметів, дисциплін (модулів), методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів, фонди оцінних засобів аудиторної та самостійної роботи студентів та інші матеріали, що забезпечують якість підготовки студентів, а також програми практик, календарний навчальний графік та методичні матеріали, що забезпечують реалізацію відповідної освітньої програми.

1.2. Нормативні документи для розробки ОП «Початкова освіта» підготовки молодшого спеціаліста (галузь 01 Освіта / Педагогіка; спеціальність 013 Початкова освіта:

- Закон України про вищу освіту від 1.07.2014 року № 1556-VII

В освітньо-професійній програмі використано посилання на такі нормативні документи:

- Порядок розроблення стандартів вищої освіти, внесення змін до них та здійснення контролю за їх дотриманням, затверджений наказом МОН

України від 10.11.2007 р. № 897 та інші діючі нормативні документи обов'язкового застосування.

- Міжнародна Стандартна Класифікація Освіти (ISCED - 97: International Standard Classification of Education/UNESCO, Paris).

- Структури кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (The framework of qualifications for the European Higher Education Area)

- Структури ключових компетенцій, що розглядаються як необхідні для всіх у суспільстві, заснованому на знаннях (Key Competences for Lifelong learning: A European Reference Framework - IMPLEMENTATION OF «EDUCATION AND TRAINING 2010», Work programme, Working Group B «Key Competences», 2004.

- Постанова від 29 квітня 2015 р. № 266 Київ «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

- Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.1997 р. № 507 (507-97-п) «Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями». (в частині підготовки професіоналів з повною вищою освітою в межах її чинності).

- Національний класифікатор України: Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010. Наказ Держспоживстандарту України 11.10.2010 № 457 - Київ: Держстандарт України, 2010.

- Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. Наказ Держспоживстандарту України 28.07.2010 № 327. - Київ: Держстандарт України, 2010.

- Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Галузеві випуски. - Краматорськ: Видавництво центру продуктивності;

- Комплекс нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти. Додаток 1 до наказу Міносвіти України від 31.07.1998 р. № 285 (v0285281-98) зі змінами та доповненнями, що введені

розпорядженням Міністерства освіти і науки України від 05.03.2001 р. № 28-р.// Інформаційний вісник «Вища освіта». - 2003. - № 10. - 82 с.;

- Змістові частини галузевих стандартів вищої освіти підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів молодшого спеціаліста та бакалавра щодо гуманітарної, соціально-економічної та екологічної освіти та освіти з безпеки життєдіяльності людини й охорони праці // Інструктивний лист МОН України від 19.06.2002 р. № 1/9-307 / Інформаційний вісник «Вища освіта». - 2003. - № 11. - 55 с.

1.3. Загальна характеристика вузівської освітньої програми вищої освіти підготовки молодшого спеціаліста «Початкова освіта» (галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта)

1.3.1. Місія, цілі та завдання ОП ВО:

Соціальна значущість (місія) випускника освітньої програми «Початкова освіта» галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта полягає в підготовці висококваліфікованих молодших спеціалістів, котрі володіють фундаментальними теоретико-методологічними засадами в галузі педагогіки і психології, інноваційними технологіями організації навчально-виховного процесу в закладах освіти.

Основна мета ОП «Початкова освіта» (*Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальність 013 Початкова освіта*): формування у здобувачів вищої освіти загальних і фахових компетентностей для успішного здійснення професійно-педагогічної діяльності в галузі сучасної початкової освіти, формування у студентів особистісних якостей, загальнокультурних (універсальних, загальнонаукових, соціально-особистісних, інструментальних тощо), і загальнопрофесійних компетенцій, розвиток навичок їх реалізації у сфері економіки та культурно-просвітницької діяльності відповідно до вимог Закону України.

Провідні цілі ОП «Початкова освіта» (*Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальність 013 Початкова освіта*):

- Забезпечення необхідними фундаментальними теоретико-методичними знаннями та інноваційними технологіями організації освітнього процесу в закладах освіти;

- Створення необхідних умов для реалізації індивідуально-особистісного потенціалу студентів, що сприяє розвитку їх загальнокультурних і професійних компетенцій;

- Створення передумов для розвитку мотивації у студентів до збереження вітчизняної педагогічної та культурної спадщини, вивчення зарубіжного педагогічного досвіду і застосування у своїй науково-практичній діяльності;

- Створення умов для забезпечення у студентів безперервного процесу самоосвіти упродовж життя.

Основні завдання ОП «Початкова освіта» (*Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальність 013 Початкова освіта*)::

- Визначати набір вимог до випускників (компетентнісна модель підготовки випускника) зі спеціальності *013 Початкова освіта* (молодший спеціаліст);

- Визначати сучасні шляхи, методи і технології формування загальнокультурних і професійних компетенцій у студентів для забезпечення навчально-методичного, науково-дослідного та інформаційного супроводу освітнього процесу;

- Визначати цілі, завдання та зміст навчальних дисциплін навчального плану, їх місце в структурі ОП за напрямом підготовки;

- Організувати комплексність і наступність змісту всіх навчальних дисциплін для послідовного формування загальнокультурних, професійних і спеціальних компетенцій;

- Формувати вміння використовувати наявні можливості освітнього простору і проектувати нові, в тому числі сучасні, комп'ютерні, інформаційні та телекомунікаційні технології для вирішення науково-дослідних завдань;
- Формувати навички розробки стратегії, структури і процедури здійснення науково-дослідної роботи;
- Розвивати навички проектування, апробації та впровадження технологій організації освітнього процесу;
- Розвивати у студентів навички вивчення та систематизації досягнень вітчизняних і зарубіжних досліджень у галузі педагогіки, психології та суміжних галузей знань;
- Підготувати молодшого спеціаліста до продовження освіти: навчання на бакалавраті.

1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання.

1.4.1. Придатність до працевлаштування: Сфера працевлаштування: загальноосвітні навчальні заклади, позашкільні навчальні заклади, реабілітаційні центри. Молодший спеціаліст початкової освіти має право обіймати такі посади згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України (КЛАСИФІКАТОР ПРОФЕСІЙ ДК 003:2010 із змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 4 березня 2016 року № 394 (зміни, затверджені наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 4 березня 2016 року № 394, набирають чинності з 1 березня 2016 року), а саме:

2331 Вчитель початкового навчально-виховного закладу;

3310 Вчитель із початкової освіти;

Сферою працевлаштування є установи та заклади, підпорядковані Міністерству освіти і науки України: загальноосвітні навчальні заклади.

1.4.2. Подальше навчання:

Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та

професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань:

- продовження освіти за другим рівнем бакалавра;
- набуття кваліфікації за іншими предметними спеціалізаціями в системі післядипломної освіти;
- освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і за кордоном), що містять додаткові освітні компоненти.

1.5. Викладання та оцінювання.

1.5.1. Викладання та навчання: Студентоцентроване і проблемно-орієнтоване навчання з набуттям компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у професійній галузі.

1.5.2. Оцінювання: Поточне, модульне та підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності здійснюється на основі Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів. Усні та письмові екзамени, тестування, практика, презентації, курсова робота, контрольні роботи.

2. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачає застосування певних теоретичних положень та методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.</p> <p>ЗК-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.</p> <p>ЗК-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність</p>

виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

ЗК-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

ЗК-5. Громадянська компетентність. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема учнів початкової школи; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України.

ЗК-6. Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).

ЗК-7. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.

ЗК-8. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань..

ЗК-9. Адаптивна. Здатність до адаптації в

	<p>професійно- педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання молодших школярів, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами.</p> <p>ЗК-10. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку учнів, творчому підході до навчально- виховного процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.</p> <p>ЗК-11. Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі початкової школи та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів.</p> <p>ЗК-12. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності «Початкова освіта»</p>	<p>ФК-1. Предметна компетентність. Здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійно-наукових дисциплін, що є теоретичною основою побудови змісту освітніх галузей, визначених Держстандартом, задля усвідомлення їхньої реалізації в освітній галузі загалом, та окремих змістових лініях зокрема. Види предметних компетентностей: філологічна, математична, технологічна, природничо-наукова, мистецька.</p> <p>ФК-2. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна.</p> <p>ФК-3. Педагогічна компетентність. Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування навчально-виховного процесу в початковій ланці освіти. Складниками педагогічної компетентності є дидактична, виховна, організаційна.</p> <p>ФК-4. Методична компетентність. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх</p>

	<p>галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення уроків за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь із окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно- ціннісного ставлення до діяльності щодо навчання учнів предмету.</p> <p>ФК-5. Професійно-комунікативна компетентність (ПКК). Здатність актуалізувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з молодшими школярами, батьками, колегами.</p> <p>Складники професійно-комунікативної компетентності вчителя початкової школи: емоційна, вербально-логічна, інтерактивна, соціально-комунікативна, технічна, предметно-змістова.</p>
<p>Фахові компетентності спеціалізації «Середня освіта (Мова і література (англійська))»</p>	<p>ФК-6. Іншомовна комунікативна компетентність, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом.</p> <p>ФК-7. Літературознавча компетентність, що забезпечується ефективним, раціональним і творчим використанням літературознавчих знань і філологічних умінь для вирішення професійних завдань; усвідомленням і адекватною інтерпретацією художніх текстів, формуванням читацької культури.</p> <p>ФК-9. Методична компетентність, що забезпечується сукупністю методичних знань, умінь, навичок, здатністю адаптувати, проектувати, організовувати, умотивувати, досліджувати і контролювати навчання, освіту і розвиток учнів засобами англійської мови і зарубіжної літератури.</p>
<p>Програмні результати навчання спеціальності 013 «Початкова освіта»</p>	
<p>Знання та розуміння за спеціальністю</p>	<p>ПРН 1. За результатами засвоєння програми випускники набувають знання з основ гуманітарних та психолого- педагогічних дисциплін в об'ємі, необхідному для рішення педагогічних, науково – методичних і організаційно – управлінських завдань.</p> <p>ПРН 2. Базові уявлення про сучасні досягнення педагогіки, знання теорії та історії початкової освіти, знання з фундаментальних природничих наук і математики, в обсязі, необхідному для загально-професійних педагогічних дисциплін.</p> <p>ПРН 3. Здатність використовувати професійні знання й практичні уміння в діяльності вчителя початкових класів;</p>

	<p>знання про мету, завдання, форми, методи і засоби навчально-виховної роботи, особистість дитини, її фізичний, психічний, духовний і соціальний розвиток, теорію, методiku і технології навчання й виховання молодших школярів.</p> <p>ПРН 4. Здатність здійснювати комплекс заходів і різних видів педагогічної діяльності з метою виховання, освіти, розвитку особистості дитини; вивчення вікових та індивідуальних психолого-педагогічних особливостей особистості та її мікросередовища, умов життя; вивчення інтересів і потреб, труднощів і проблем, конфліктних ситуацій, відхилень у поведінці молодших школярів і своєчасного надання їм кваліфікованої педагогічної допомоги і підтримки</p>
<p>Застосування знань та розуміння</p>	<p>ПРН 5. Здатність застосовувати набуті знання при розв'язанні педагогічних, навчально-виховних і науково-методичних завдань, планувати, організувати і реалізовувати навчальні, розвивальні та виховні цілі у педагогічному процесі початкової освіти.</p> <p>ПРН 6. Здатність діагностувати психолого-педагогічні особливості дітей молодшого шкільного віку та розробляти на основі цих даних власні технології індивідуального виховання школярів, здатність забезпечувати особистісно-орієнтований підхід до вихованців, сприяти розвитку їх задатків та здібностей, визначати ступінь і глибину засвоєння учнями програмного матеріалу.</p> <p>ПРН 7. Здатність володіти методами, формами, засобами різнобічного виховання, формування і розвитку особистості дитини та її соціалізації у сучасному суспільстві.</p> <p>ПРН 8. Здатність розвивати навички самостійного виконання наукових досліджень і проведення експериментів.</p> <p>ПРН 9. Здатність систематично поповнювати педагогічні знання та впроваджувати їх у практику професійної діяльності, постійно удосконалювати комплексні педагогічні вміння.</p>
<p>Формування суджень</p>	<p>ПРН 10. Володіння методичними прийомами формування в учнів наукових уявлень про природні та соціально-економічні явища і процеси; розвивати інтерес до вивчення начальних дисциплін, реалізувати індивідуально-персонізовану модель педагогічної взаємодії із батьками вихованців з метою цілісного педагогічного впливу на дитину; здатність аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід, здійснювати психолого-педагогічний аналіз заходів та інновацій;</p> <p>ПРН 11. Здатність використовувати професійно-профільовані знання, практичні навички та сучасні інформаційні технології для вирішення практичних</p>

	завдань в галузі професійної діяльності.
Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Якісний склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють професійну підготовку молодших спеціалістів спеціальності 013 Початкова освіта, відповідає ліцензійним умовам. Освітній процес забезпечують науково-педагогічні працівники кафедр академії: кандидати наук, старші викладачі, викладачі, які мають наукові ступені за спеціальністю.</p> <p>Викладачі, що забезпечують освітній процес спеціальності, мають відповідну базову освіту, необхідну кількість публікацій у фахових, науково-метричних виданнях, беруть активну участь у науково-практичних конференціях різного рівня (міжнародних, всеукраїнських, регіональних). Всі науково-педагогічні працівники відповідно до укладених графіків проходять підвищення кваліфікації у вищих навчальних закладах та науково-дослідних інститутах.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення професійної підготовки молодших спеціалістів спеціальності 013 Початкова освіта відповідає ліцензійним умовам. Викладання навчальних дисциплін здійснюється в лабораторіях та спеціалізованих кабінетах, які оснащені належним обладнанням та установками. Площі приміщень відповідають санітарним нормам, вимогам правил протипожежної безпеки.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення професійної підготовки молодших спеціалістів освітньо-професійної програми «Початкова освіта» відповідає ліцензійним вимогам. Сутденти користуються фондами бібліотеки академії. Навчально-методичні комплекси дисциплін розроблені відповідно до вимог.</p>

3. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

3.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Код о/к	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл загальноосвітньої підготовки:		106,5	
ОК 1.	Основи філософських знань (філософія, релігієзнавство)	3	залік
ОК 2.	Дитяча література з практикумом з виразного читання	7	залік

ОК 3	Фізичне виховання	3,5	залік
ОК 4.	Анатомія, фізіологія і гігієна	3	залік
ОК 5.	Основи природознавства	3	залік
ОК 6.	Безпека життєдіяльності з основами охорони праці	3	екзамен
ОК 7.	Педагогіка	13	екзамен
ОК 8.	Психологія	5	екзамен
ОК 9.	Українська мова	15,5	екзамен
ОК 10.	Російська мова з методикою викладання	4	залік
ОК 11.	Основи початкового курсу математики з методикою викладання	7,5	залік
ОК 12.	Методика викладання природознавства	3	екзамен
ОК 13.	Образотворче мистецтво з методикою викладання	6,5	залік
ОК 14	Музичне мистецтво	7,5	залік
ОК 15	Методика і теорія фізичного виховання	3	залік
ОК 16	Практикум в навчальних майстернях з методикою викладання	6	залік
ОК 17	Методика застосування сучасних інформаційних технологій	3	екзамен
ОК 18	Педагогічна практика	12	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		215	
Вибіркові компоненти ОП			
ВБ 1	Основи екології і валеології	3	залік
ВБ 2	Риторика	3	залік
ВБ 4.	Самостійний вибір студента	11	залік
ВБ 5	Дисципліни вільного вибору студентів	8	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		25	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

3.2. Структура освітньої програми

№ з/п	Код о/к	Назва компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Тип компоненти
<i>I семестр</i>			
1.	ОК 6	Безпека життєдіяльності з основами охорони праці (Безпека життєдіяльності)	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
2	ВБ 4	Самостійний вибір студента	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
3	ВБ 5	Дисципліни вільного вибору студентів (Практичний курс англійської мови)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
<i>II семестр</i>			
4	ОК 7	Педагогіка (Загальна педагогіка)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки

5	ВБ 4	Самостійний вибір студента	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
6	ОК 5	Педагогічна практика (Практика з підготовки ПВР)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
<i>III семестр</i>			
7	ОК 4	Анатомія, фізіологія і гігієна	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
8	ОК 5	Основи природознавства	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
9	ОК 7	Педагогіка (Загальна педагогіка)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
10	ОК 7	Педагогіка (Методика виховної роботи)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
11	ОК 8	Психологія	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
12	ВБ 4	Самостійний вибір студента	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
13	ОК 5	Педагогічна практика (Позакласна виховна робота)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
<i>IV семестр</i>			
14	ОК 4	Анатомія, фізіологія і гігієна	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
15	ОК 5	Основи природознавства	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
16	ОК 8	Психологія	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
17	ОК 10	Російська мова з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
18	ОК 11	Основи початкового курсу математики з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
19	ОК 9	Українська мова (Каліграфія)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
20	ВБ 4	Самостійний вибір студента	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
21	ОК 5	Педагогічна практика (Навчальна практика з природознавства і краєзнавства. Позакласна	Обов'язкова, цикл професійної

		виховна робота. Практика з додаткової кваліфікації)	підготовки
<i>V семестр</i>			
22	ОК 3	Фізичне виховання	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
23	ОК 7	Педагогіка (Загальна педагогіка)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
24	ОК 9	Українська мова, методика викладання української мови	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
25	ОК 10	Російська мова з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
26	ОК 11	Основи початкового курсу математики з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
27	ОК 12	Методика викладання природознавства	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
28	ОК 13	Образотворче мистецтво з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
29	ОК 14	Музичне мистецтво з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
30	ОК 15	Методика і теорія фізичного виховання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
31	ОК 16	Практикум в навчальних майстернях з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
32	ОК 5	Педагогічна практика (Позакласна виховна робота)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
33	ВБ 2	Риторика	Вибіркова, цикл професійної підготовки
34	ВБ 1	Основи екології і валеології (Основи валеології)	Вибіркова, цикл професійної підготовки
35	ОК 18	Образотворче мистецтво (Художня праця з методикою викладання)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
36	ВБ 2	Вища освіта і Болонський процес. Організація самостійної роботи студента.	Вибіркова, цикл професійної підготовки
37	ВБ 3	Інформатика (Методика викладання ОТ в навчально-виховному процесі)	Вибіркова, цикл професійної

			підготовки
38	ВБ 4	Дисципліни самостійного вибору студента	Вибіркова, цикл професійної підготовки
39	ВБ 5	Дисципліни вільного вибору студентів (Практичний курс англійської мови. Методика викладання англійської мови)	Вибіркова, цикл професійної підготовки
<i>VI семестр</i>			
40	ОК 2	Дитяча література з практикумом з виразного читання	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
41	ОК 3	Фізичне виховання	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
42	ОК 6	Безпека життєдіяльності з основами охорони праці (Основи охорони праці)	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
43	ОК 7	Педагогіка (Загальна педагогіка)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
44	ОК 9	Українська мова, методика викладання української мови	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
45	ОК 11	Основи початкового курсу математики з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
46	ОК 12	Методика викладання природознавства	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
47	ОК 13	Образотворче мистецтво з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
48	ОК 14	Музичне мистецтво з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
49	ОК 15	Методика і теорія фізичного виховання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
50	ОК 16	Практикум в навчальних майстернях з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
51	ВБ 4	Дисципліни самостійного вибору студента	Вибіркова, цикл професійної підготовки
52	ВБ 5	Дисципліни вільного вибору студентів (Практичний курс англійської мови. Методика викладання англійської мови)	Вибіркова, цикл професійної підготовки
53	ОК 5	Педагогічна практика (Пробні уроки та заняття в школі. Навчальна практика по підготовці до роботи з дітьми в оздоровчому таборі влітку. Літня педагогічна практика в оздоровчому таборі.)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки

<i>VII семестр</i>			
54	ОК 2	Дитяча література з практикумом з виразного читання	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
55	ОК 7	Педагогіка (Загальна педагогіка)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
56	ОК 9	Українська мова (Українська мова за професійним спрямуванням. Українська мова. Методика викладання української мови)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
57	ОК 11	Основи початкового курсу математики з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
58	ОК 13	Образотворче мистецтво з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
59	ОК 14	Музичне мистецтво з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
60	ОК 16	Практикум в навчальних майстернях з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
61	ОК 17	Методика застосування сучасних інформаційних технологій	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
62	ВБ 1	Основи екології і валеології (Основи екологічної культури особистості)	Вибіркова, цикл професійної підготовки
63	ВБ 4	Дисципліни самостійного вибору студента	Вибіркова, цикл професійної підготовки
64	ВБ 5	Дисципліни вільного вибору студентів (Практичний курс англійської мови. Методика викладання англійської мови)	Вибіркова, цикл професійної підготовки
65	ОК 5	Педагогічна практика (Пробні уроки та заняття в школі)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
<i>VIII семестр</i>			
66	ОК 1	Основи філософських знань (філософія, релігієзнавство)	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
67	ОК 2	Дитяча література з практикумом з виразного читання	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
68	ОК 7	Педагогіка (Загальна педагогіка. Основи педагогічної майстерності)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
69	ОК 9	Українська мова (Українська мова. Методика викладання української мови)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки

			підготовки
70	ОК 11	Основи початкового курсу математики з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
71	ОК 16	Практикум в навчальних майстернях з методикою викладання	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
72	ОК 17	Методика застосування сучасних інформаційних технологій	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
73	ОК 14	Музичне мистецтво з методикою викладання (Методика музично-ритмічного виховання)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
74	ВБ 4	Дисципліни самостійного вибору студента	Вибіркова, цикл професійної підготовки
75	ВБ 5	Дисципліни вільного вибору студентів (Практичний курс англійської мови. Методика викладання англійської мови)	Вибіркова, цикл професійної підготовки
76	ОК 21	Курсова робота	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
77	ОК 5	Педагогічна практика (Переддипломна практика	Обов'язкова, цикл професійної підготовки

3.3. Результати навчання та зміст навчальних дисциплін освітньої програми

Опис навчальної дисципліни

«Основи філософських знань (філософія, релігієзнавство)»

Навчальна дисципліна має на *мети*: навчити студентів раціонально-обґрунтованим методам мислення, толерантному відношенню до різних релігійних конфесій; оволодіти системою філософських, знаннями про релігію і вільнодумство; сформувати у студентів сучасне діалектичне мислення, високі моральні якості і традиції, навички поведінки, почуття відповідальності за виконання громадянського обов'язку; сприяти ознайомленню студентів з внеском мислителів різних філософських шкіл та напрямків, у тому числі й українських філософів у розвиток філософської культури, історією світових і національних релігій.

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

1. Головні проблеми сучасної світової та вітчизняної філософії, теорії і

історії релігії.

2. Досягнення світової та вітчизняної філософської думки, історію становлення, основні етапи і особливості розвитку філософії, місце та роль релігії у духовному житті суспільства.

3. Основні закони, категорії, поняття і принципи філософії, сутність і особливості віровчень та культів світових і національних релігій, особливості їх виявлення в житті суспільства.

4. Методологічні функції філософії в науковому та практичному пізнанні.

Уміти:

1. Самостійно аналізувати факти, явища та процеси в системі “людина – світ” в їх діалектичному взаємозв’язку та з урахуванням змін, що відбуваються у світі і в країні (ПР.Р).

2. Прогнозувати соціальні процеси у учнівських колективах.

3. Робити світоглядні і методологічні висновки на основі отриманих знань.

«Дитяча література з практикумом з виразного читання»

Мета дисципліни– формування, розвиток і удосконалення умінь та навичок аналізу творів дитячої літератури з точки зору їх художньої, виховної цінності, а також із точки зору їх значимості у формуванні особистості дитини, навичок виразного читання художніх текстів та культури і техніки мовлення.

Основні завдання дисципліни:

- розширити уявлення студентів про місце і значення дитячої літератури у вихованні й формуванні особистості дитини;

- сприяти розвитку в них умінь і навичок самостійно аналізувати й правильно оцінювати ідейно-художній зміст дитячих книг, їх значення для виховання дітей;

- сприяти розвитку у студентів умінь розкривати науково-педагогічні основи творів, адресованих дітям, визначати роль і місце книги в розумовому розвитку дітей, їх моральному та естетичному вихованні;
- формувати й розвивати у студентів уміння укладати авторські й тематичні збірники у відповідності з віковою специфікою дітей для вирішення поставлених професійних завдань майбутніх спеціалістів у галузі початкової освіти;
- сприяти розвитку творчих, креативних здібностей студентів, формувати у них прагнення до самостійної роботи з дитячою книгою;
- формувати у студентів уміння виховувати любов до книги, читання в учнів початкової ланки освіти;
- сприяти розвитку і удосконаленню в них навичок виразного читання поетичних і прозаїчних творів дитячої літератури.

У відповідності до Державних стандартів підготовки бакалаврів у процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:**

- твори провідних дитячих письменників, українських, російських та зарубіжних, в межах програми, знання напам'ять не менше 25-30 поетичних творів;
- основних етапів історії дитячої літератури й сучасних тенденцій її розвитку;
- основних літературознавчих термінів;
- дитячої періодики.

Уміти:

- самостійно аналізувати й оцінювати твори дитячої літератури різних видів і жанрів;
- добирати твори у відповідності з віком дітей і завданнями професії;
- складати рекомендації для батьків щодо читання книг дітям;
- створювати книжні виставки – авторські й тематичні – і самостійно готувати коментар до них;

- використовувати твори для дитячого дозвілля, розваг і свят у початковій школі й сім'ї;
- виразно читати поетичні й прозові твори для дітей;
- користуватися словниками, довідковою літературою, мережею INTERNET;
- спілкуватися з дітьми на високому рівні мовленнєвої культури.

«Анатомія, фізіологія і гігієна»

Мета – формування у студентів адекватних наукових уявлень про закономірності життєдіяльності живого організму, його функціональних систем, органів, тканин, клітин та структурних елементів клітин, що є основою для формування наукового світогляду майбутнього вчителя.

Завдання:

1. Оволодіти діяльнісним компонентом змісту навчальної програми, що озброює студентів технологією самовизначення та самореалізації. До основних видів діяльності з яких складається діяльнісний компонент змісту програми належать: загальнонавчальна діяльність: методи учіння, способи пошуку інформації, робота з літературою; навички спілкування (монолог, діалог, дискусія, способи слухання та формування запитань); методи взаємонавчання (техніка виступу, взаємооцінювання тощо); пізнавальна діяльність: інтелектуальні розумові операції (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія тощо); спостереження; методи чуттєвого пізнання та ін.; творча діяльність : способи виявлення протиріч, формування проблем; дії в ситуації невизначеності; гіпотеза; конструювання та моделювання; алгоритм винаходу; інтуїція тощо; самоорганізуюча діяльність; способи самостійної постановки цілей; самоаналіз; самоконтроль; самооцінювання; саморегуляція; рефлексія.

2. Під час практичної діяльності на основі набутих знань у студентів мають сформуватися такі якості, на які саме спрямований навчально-виховний процес: когнітивні (пізнавальні) – уміння розуміти

навколишній світ, ставити питання, знаходити взаємозв'язок між явищами, формувати власне розуміння чи нерозуміння питання та ін.; креативні (творчі) – фантазія, гнучкість розуму, розкутість думок, почуттів; прогностичність; критичність; наявність власної думки тощо; комунікативні, пов'язані з необхідністю взаємодіяти з однолітками і дорослими людьми, з об'єктами навколишнього світу і його інформаційними потоками. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- особливості розвитку дитячого організму;
- особливості адаптації дітей до навчально-виховного процесу;
- значення, будову та властивості нервової системи;
- основи вчення про ВНД;
- значення, будову та властивості сенсорних систем та залоз внутрішньої секреції;
- будову та функції опорно-рухового апарату та загальні відомості про м'язи;
- особливості функціонування серцево-судинної, дихальної та травної систем організму людини;
- основи раціонального харчування дитини;
- особливості протікання дитячих захворювань та їх профілактика.

вміти:

- визначати шкільну зрілість за допомогою тесту Керна-Ірасека;
- визначати об'єм пам'яті та виявляти асоціативні зв'язки за допомогою типових методик;
- визначати коефіцієнт освітленості навчального приміщення;
- аналізувати режим дня школярів різного віку, нормувати навчальні та позакласні заняття;
- проводити антропометричні дослідження;
- характеризувати поставу школяра та надати гігієнічну оцінку класної кімнати;

– надавати першу допомогу при серцево-судинних захворюваннях і кровотечах;

надавати першу допомогу при ураженні органів дихання.

«Основи природознавства»

Мета: формування професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі дошкільної освіти та виховання в контексті вивчення об'єктів та явищ природи, розширення кола знань про природу космосу, природу планети Земля та природу України; виховання патріотизму, дбайливого ставлення до багатств батьківщини.

Завдання: формувати цілісне уявлення про сучасну природничо-наукову картину світу, роль і місце людини в природі.

Студент повинен **знати:**

- природу рідного краю, її неповторну красу, видову різноманітність, проблеми збереження та примноження природних багатств;
- найбільш цікаві для дітей об'єкти і явища природи нашої планети [поза межами нашої країни];
- доступні спостереженню дітей дошкільного віку об'єкти Космосу (Сонце, місяць, зорі, планети), їх вплив на людину і оточуючу природу та взаємозв'язок між ними;
- сучасні екологічні проблеми та шляхи їх подолання;

вміти:

- визначати та аналізувати знання дітей про довкілля для визначення перспективних ліній навчальної роботи з ними з врахуванням темпів індивідуального розвитку;
- добирати цікаву, доступну та педагогічно-виправдану інформацію про об'єкти та явища природи на основі вікового цензу, індивідуальних особливостей, здібностей конкретної дитини та групи дітей в цілому;
- знайомити дітей з народними традиціями природокористування,

шанування природи, обрядами та святковими сезонними дійствами, легендами, піснями, малими фольклорними жанрами природничого змісту;

- відбирати та в доступній цікавій формі подавати дітям природничі знання;

- складати біологічну характеристику рослин і тварин кутка природи та найближчого природного оточення для використання інформації у роботі з дітьми на заняттях та під час екскурсій;

- наочно демонструвати дітям зв'язки та залежності, що існують в природі: між рослинами і тваринами (комахами, птахами), рослинами і діяльністю людини, тваринами і умовами їх життя, тваринами і людиною з метою формування у дошкільників початкових понять про взаємозалежність, взаємообумовленість і цінність всіх елементів природи, одним з яких є людина;

- для систематизації та закріплення знань дітей про природу, зважаючи на індивідуальні пізнавальні та комунікативні можливостей дітей, залучати їх до самостійного та в складі невеликих груп розгляду та складання колекцій, гербаріїв, настільно-друкованих ігор природничого змісту в науковому центрі шляхом створення ігрових та пошукових ситуацій, спонукання, прикладу інших

- розповідати про екологічно доцільну поведінку людини, правила природокористування, необхідність збереження природи, організувати практичну діяльність дітей по збереженню природних багатств, чистоти природного довкілля, економного використання води, електроенергії в побуті; на основі знань дітей про зв'язки та залежності в природі, виховувати у них моральні переконання, що базуються на усвідомленні власної особистості як частки природи для забезпечення оптимальної взаємодії дитини з об'єктами та явищами природи в сьогоденні та наступному житті.

«Основи охорони праці»

Програма вивчення дисципліни “Основи охорони праці” підготовлена згідно із Законом України “Про охорону праці” та на основі Типової програми Міністерства освіти України.

Мета викладання дисципліни “Основи охорони праці” — навчити майбутніх вчителів початкових класів застосовувати сучасні моделі управління охороною праці, умовами праці, безпекою праці на національному, регіональному і виробничому рівнях в умовах розвитку ринкової економіки; розвинути вміння вирішувати правові питання з охорони праці, застосовувати методи і засоби для збереження здоров’я людей і матеріальних цінностей.

Основні **завдання** дисципліни:

- навчити студентів основ теоретичних знань з охорони праці;
- навчити працювати із законодавчими і нормативно-технічними документами;
- виробити у студентів уміння вирішувати правові питання, проводити розслідування нещасних випадків на виробництві, складати інструкції з безпечної експлуатації устаткування, обладнання;
- виробити у студентів навички науково-дослідної діяльності, привчити їх до самостійності та відповідальності.

Фахівці з охорони праці повинні **знати** роль і місце управління охороною праці у дотриманні на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форм власності чинного законодавства, правил, стандартів, норм, положень, інструкцій з охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного стану та охорони навколишнього середовища; організацію дій з метою попередження або зменшення рівня вірогідного пошкодження; вимоги законодавчих і нормативних актів, що регламентують питання охорони праці; заходи і засоби забезпечення безпеки виробничих процесів, сприятливих санітарно-гігієнічних умов праці.

Фахівці з охорони праці повинні **вміти** планувати заходи з охорони праці за своїм напрямком роботи; використовувати сучасні організаційно-технічні, правові, соціально-економічні, санітарно-гігієнічні, лікувально-профілактичні заходи і засоби у майбутній професійній діяльності для забезпечення збереження здоров'я і працездатності людини в процесі праці.

«Безпека життєдіяльності»

Мета вивчення дисципліни “Безпека життєдіяльності” — сформувати у студентів необхідні навички індивідуальної захищеності людини, а саме: психологічної готовності адекватно діяти в разі наближення чи виникнення небезпеки, набуття умінь свідомого прийняття рішень; усвідомлення своїх прав та обов'язків щодо власного здоров'я, здоров'я оточуючих, подання першої медичної допомоги; навчити бачити загальну картину небезпек (небезпеки), пов'язаних з навколишнім середовищем, та аналізувати її.

У результаті вивчення курсу студенти повинні **знати:**

- структуру, зміст і взаємозв'язок життєдіяльності людини із середовищем життя і праці, законодавче і нормативне її забезпечення;
- принципи і способи захисту від небезпечних ситуацій у повсякденному житті та надзвичайних умовах;
- основні прийоми, що забезпечують здоровий спосіб життя;

уміти:

- визначати чинники, причини і параметри виникнення надзвичайних ситуацій;
- захищати своє здоров'я і життя від шкідливого впливу параметрів середовища існування та надзвичайних факторів;
- своєчасно приймати зважені рішення;
- аналізувати інформацію засобів масової інформації, реклами;
- передбачати результати своєї небезпечної поведінки, нераціонального користування природними ресурсами.

«Загальна педагогіка»

Робоча навчальна програма з дисципліни «Загальна педагогіка» є нормативним документом, який розроблено кафедрою педагогіки, психології та менеджменту на основі освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів відповідно до навчального плану усіх напрямів підготовки денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Загальна педагогіка», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – забезпечити теоретичну і практичну підготовку студентів до виконання функціональних обов'язків вчителя в закладах освіти України; створити умови, наближені до практичної професійної діяльності; забезпечити творчий розвиток особистості студента.

Завдання курсу: формування системи теоретичних знань та практичних умінь; формування основ педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність; формування готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному рівнях; формування відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності; формування свідомого ставлення до сутності та соціального значення педагогічної діяльності; ознайомлення з історичним розвитком та етнопедагогічними особливостями світової педагогічної думки та освітянської галузі України; моделювання та розв'язування педагогічних ситуацій; формування творчої всебічно розвиненої особистості студента – майбутнього педагога.

У процесі вивчення курсу студент повинен **знати**: зміст і розвиток педагогічних теорій, внесок видатних педагогів України та світу в педагогічну науку; основні категорії педагогіки; методи педагогічних досліджень; закономірності, принципи та методи навчання та виховання;

наукові та організаційні засади системи освіти України, специфіка навчальних закладів різного типу; функціональні обов'язки вчителя та психолого-педагогічні вимоги до них.

Студент після опанування змістом курсу повинен **уміти**: планувати та організовувати навчально-виховну роботу у відповідності з основними педагогічними закономірностями та принципами; планувати педагогічну діяльність, доцільно визначати мету, завдання та зміст; застосовувати на практиці оптимальні та ефективні методи, засоби та форми навчання та виховання; ефективно керувати діяльністю і спілкуванням дітей, спрямовуючи їх розвиток; організовувати учнів на виконання поставлених завдань; стимулювати діяльність та поведінку учнів; аналізувати педагогічні ситуації, результати виховання і навчання, вивчати учнів і учнівську групу, виявляти причини відставань в навчанні, недоліків у поведінці та усувати їх; ефективно виконувати функції класного керівника, взаємодіючи з колегами, батьками і учнями; підвищувати творчу активність; цілеспрямовано опрацьовувати наукову, художню, психолого-педагогічну джерельну базу; займатися самоосвітою, самовдосконаленням, новими прогресивними технологіями навчання та виховання, засобами їх реалізації.

«Методика виховної роботи»

Основним орієнтиром виховання є особистість, яка втілює якості та особливості, що є загальноприйнятими цінностями й характеризують її як неповторну індивідуальність. Робоча навчальна програма дисципліни „Методика виховної роботи” базується на нових концептуальних підходах до виховання дітей у новій українській школі у якій визначені сучасні теоретичні засади виховання.

Мета вивчення дисципліни – набуття студентами системи знань, вмінь і навичок з методики виховної роботи, необхідних для організації виховної діяльності з дітьми, формування особистості фахівця, розвиток професійних

якостей, особистої ерудиції студентів, професійної компетентності, творчої професійної спрямованості.

Завдання вивчення дисципліни: допомогти студентам оволодіти знаннями практичних основ виховної роботи і уміннями, які необхідні для ефективної організації практичної діяльності; закласти основи педагогічного мислення майбутніх фахівців; навчити приймати оптимальні та аргументовані рішення в різних ситуаціях; опанувати навичками спілкування, комунікабельності, толерантності, виховувати у слухачів курсу любов до дітей.

Вимоги до **знань** і **вмінь** студента: понятійний апарат теоретичних основ процесу виховання; сучасні підходи до виховання, цільові стратегії та програми виховання; сутність основних методів, засобів і форм виховання як складових виховних технологій; методику підготовки і проведення різних форм позакласної виховної роботи; вимоги до виховної діяльності педагога; діагностувати рівень вихованості учнів і виявляти проблеми у їх розвитку і поведінці; добирати оптимальний методичний інструментарій для організації виховної роботи; організовувати та проводити різні форми позакласної виховної роботи; реалізовувати інноваційні виховні технології на практиці; аналізувати ефективність виховної діяльності.

«Основи педагогічної майстерності»

Дисципліна «Основи педагогічної майстерності» є важливою складовою психолого-педагогічної підготовки вчителя. Вона покликана забезпечити розвиток професійно важливих якостей, що дозволить вчителю творчо розв'язувати проблеми педагогічної взаємодії. Курс має яскраво виражений прикладний характер, перевага надається практичним заняттям. Особлива роль на заняттях належить студенту, він повинен бути не тільки спостерігачем і аналітиком, а й активним перетворювачем власної особистості.

Метою курсу є дати студентам уявлення про цілісну структуру професійної діяльності вчителя, формувати у майбутніх педагогів потребу професійно займатися самовихованням, адаптуватися до педагогічної професії, самовдосконалюватися, проявляти свій індивідуальний творчий потенціал у навчально-виховній діяльності.

Завдання курсу «Основи педагогічної майстерності»:

- створити умови для опанування студентами механізмів розвитку особистісного потенціалу для розв'язання навчально-виховних проблем, для оволодіння елементами педагогічної техніки;

- ознайомити з основними напрямками педагогічної творчості, системою роботи педагогів-новаторів, передовим педагогічним досвідом сучасних вчителів;

- формувати професійну культуру, вчити створювати особисту програму неперервної самоосвіти й вдосконалення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи педагогічної майстерності» студент повинен **знати**: елементи педагогічної техніки, механізми використання особистісного потенціалу для вирішення педагогічних завдань навчання і виховання, оптимальні засоби і напрямки професійного самовдосконалення; **вміти**: вступати у навчально-виховний діалог, дискусію; проводити рольові та ділові ігри; організовувати самовиховання та індивідуальну роботу.

«Психологія»

Підвищення ефективності професійної підготовки і діяльності у сучасних умовах потребує високого рівня психологічної компетентності фахівців. В сучасному суспільстві сформувалася нагальна потреба в висококваліфікованих спеціалістах, які розумітимуть специфіку психічного розвитку та становлення особистості на різних етапах онтогенезу та зможуть застосовувати ці знання в своїй практичній діяльності. Відтак, в контексті високих вимог до розвитку національної школи проблема озброєння

майбутніх учителів знаннями з вікової, педагогічної та загальної психології набуває особливої актуальності.

Основною *метою* викладання курсу “Психологія” є:

➤ створення у студентів основ широкої теоретичної підготовки в галузі психології, які дозволяють майбутнім викладачам орієнтуватися у потоці наукової інформації;

➤ розширення пізнавальної сфери студентів, надання знань в галузі психології, формування уявлень про розвиток психіки та свідомості, про психічні процеси та індивідуально-психологічні властивості особистості, про особливості поведінки особистості у діяльності та спілкуванні;

➤ формування цілісної, логічної, послідовної системи знань про загальні закономірності, механізми становлення та розвитку психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів особистості, спілкування.

– ***Знати:***

1. Основи загальної психології.
2. Основи вікової психології.
3. Деякі питання з педагогічної психології.

– ***Вміти:***

1. Орієнтуватися в системі категорій, що використовуються психологією.

2. Володіти системою дослідницьких методів, що використовуються в межах психології.

3. Проаналізувати психологічні особливості психічних процесів, властивостей та явищ.

4. Вирішувати психолого-педагогічні питання формування особистості дитини.

– ***Мати уявлення про:***

1. Предмет, структуру та методи психології.
2. Психіку, її розвиток і функціонування.
3. Особистість та її структуру.

4. Діяльність та її структуру.
5. Психічні процеси.
6. Індивідуально-психологічні особливості особистості.
7. Психологічні особливості і механізми вікового розвитку.

«Українська мова за професійним спрямуванням»

Мета: забезпечити розвиток культури індивідуального професійного мовлення студентів; формування наукових уявлень про функціонально-стильові особливості сучасної української літературної мови і передусім знань про офіційно-діловий стиль; прищеплення навичок укладання і редагування професійних текстів різних жанрів; свідоме засвоєння суспільно-визнаних норм мовленнєвої поведінки залежно від мети й обставин спілкування.

Завдання:

- Поглиблення наукових уявлень про структуру загальнонаціональної української мови;
- Ознайомлення зі стильовими особливостями сучасної української літературної мови;
- Формування знань про функції, сферу застосування, структуру та мовні засоби офіційно-ділового стилю;
- Засвоєння основних вимог мовного етикету і культури усного й писемного мовлення в різних ситуаціях професійного спілкування;
- Вироблення умінь аналізувати й укладати ділові папери.

Результати навчання передбачають **знати:**

- Складові частини загальнонаціональної мови, причини та умови їх існування;
- Загальні особливості сучасної української літературної мови та її структуру;
- функціональні, структурні та лінгвістичні характеристики офіційно-ділового стилю;

- мовностильові засоби творення текстів офіційно-ділового стилю;
- особливості мовного етикету в професійному спілкуванні.

уміти:

- давати визначення основних понять;
- характеризувати стильові особливості текстів;
- правильно оформляти реквізити документів;
- аналізувати, пояснювати і виправляти помилки в текстах ділового стилю;
- добирати потрібні засоби мови для ділового спілкування;
- використовувати мовний етикет відповідно до ситуації.

«Українська мова»

Мета курсу полягає у тому, що студенти повинні засвоїти мову не як суму лінгвістичних понять, граматичних і правописних правил, а як знаряддя самовираження і спілкування, високої мовленнєвої компетенції.

Завдання вивчення дисципліни: виховання почуття любові до української мови, потреби її вивчати та спілкуватися нею; здійснення національного виховання, формування патріотично налаштованої особистості майбутнього вчителя, прилучення її через мову до української та світової культури; оволодіння студентами глибокими та міцними знаннями сучасної лінгвістичної науки як основи для формування в них умінь і навичок комунікативно виправдано користуватися засобами мови в різних життєвих ситуаціях, особливо у професійній сфері; підготовка студентів до викладання української мови в початкових класах загальноосвітньої школи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

- що вивчає фонетика, систему голосних і приголосних звуків;
- звукові зміни у потоці мовлення, при словозміні та словотворенні, зумовленість цих змін;
- особливості українського складоподілу та наголосу;

- основні правила вимови, значення орфоепічних норм;
- український алфавіт, співвідношення звуків і букв;
- принципи українського правопису; поняття «орфограма»;
- орфографічні норми, властиві сучасній українській мові;
- суть лексикологічних понять і термінів, лексичне значення слова;
- групи лексики за семантичними відношеннями між словами;
- значення фразеологізмів, їх джерела;
- типи словників, найвидатніших учених-лексикографів;
- поняття «морфема», типи морфем (значущих частин слова), функції кожної з них;
- принципи виділення повнозначних і неповнозначних частини мови, їх характеристика;
- морфологічні ознаки частин мови, особливості відмінювання (для змінних частин мови);
- особливості вживання і правопис службових частин мови;
- стилістичні, структурні та семантичні особливості двоскладних та односкладних простих речень;
- структуру простих двоскладних речень, їх стилістичне вживання;
- засоби зв'язку частин складного речення та їх класифікацію;
- принципи вживання розділових знаків у простому ускладненому та складних реченнях.

вміти:

- характеризувати фонетичні одиниці, робити фонетичний аналіз слів;
- визначати фонетичні явища уподібнення (асиміляцію), спрощення, чергування голосних і приголосних;
- дотримуватися норм української літературної вимови;
- знаходити орфограми у словах і текстах, самостійно визначати її тип;
- формулювати правила щодо певних орфограм;

- дотримуватися правил орфографії;
- користуватися словниками;
- визначати лексичне значення слова, добирати до слів синоніми, омоніми, антоніми, пароніми;
- вживати у мовленні слова різних груп;
- робити морфемний розбір слова;
- визначати належність слів до певних частин мов;
- вживати нормативні граматичні форми, відмінювати іменні частини мови;
- правильно поєднувати прийменники з відповідною відмінковою формою;
- стилістично грамотно і виправдано вживати сполучники і частки;
- робити синтаксичний розбір простого і складного речень;
- інтонаційно оформлювати та правильно вживати розділові знаки між підметом і присудком, у простому ускладненому, складних реченнях.

«Методика викладання української мови»

Мета вивчення дисципліни. Якість професійної підготовки майбутніх кадрів передбачає піднесення не тільки теоретичного рівня знань студентів, а й удосконалення практично-методичних умінь, необхідних учителеві для навчання рідної мови в початкових класах, розвитку його професійної самостійності, інтересу до творчої педагогічної діяльності.

У курсі методики викладання мови вчителі мають оволодіти вміннями показувати учням у процесі навчання природні взаємозв'язки між звуковими і графічними, фонетичними і морфологічними, лексичними і словотворчими, лексичними і граматичними, морфологічними і синтаксичними явищами мови, допомогти їм осмислювати одиниці різних мовних рівнів у їхньому взаємозв'язку. Майбутні вчителі опановують прийоми підвищення виховного впливу мови як навчального предмета на особистість учня, інтенсивного цілеспрямованого розвитку пізнавальних можливостей школярів.

Завдання вивчення дисципліни – навчити майбутніх учителів дбати не тільки про засвоєння мовних знань, умінь, навичок, а й про загальний розвиток школярів, формування в них загальнонавчальних умінь, навичок (організаційних, мовленнєвих, пізнавально-інтелектуальних, контрольних-оцінних).

Завдання вивчення розділів методики викладання української мови:

- розкриття основних теоретичних засад, зв'язок їх з науковими положеннями педагогіки, психології, мовознавства, літературознавства;

- охарактеризувати науково обґрунтовані і підтвержені досвідом принципи, методи і прийоми розкриття суті певних мовних чи мовленнєвих явищ;

- ознайомити з системою вправ і методикою виконання їх у процесі вивчення певних мовних, мовленнєвих явищ, здійснюючи аналіз порівняльної ефективності вправ на різних етапах навчання та обґрунтовуючи їх доцільність на відповідному етапі засвоєння знань, формування умінь, навичок;

- ознайомити студентів зі способами підготовки вчителя до здійснення навчально-виховного процесу на уроці; забезпечити самостійну розробку студентами змісту уроків різних типів, виготовлення дидактичних матеріалів, засобів унаочнення для уроків;

- ознайомити студентів із методикою дослідження якості роботи вчителя.

«Російська мова з методикою викладання»

Цель преподавания практического курса русского языка с методикой преподавания заключается в развитии, укреплении и совершенствовании навыков устной и письменной речи будущих учителей младших классов. В курсе представлены основные разделы фонетики, орфоэпии, графики, фразеологии, словообразования, орфографии, грамматики, синтаксиса и пунктуации, которые дают возможность глубже овладеть нормами

письменной речи. Потому в рабочей программе предусмотрена как аудиторная работа (практические занятия), так и самостоятельная работа студентов по ознакомлению с материалами учебников, учебных пособий, дополнительной литературы (в рекомендуемой литературе представлен их перечень), а также написание контрольных работ.

К каждой теме даётся план практических занятий, темы для самостоятельного изучения отдельных проблем.

После изучения дисциплины студенты должны **знать**:

- особенности звуковой системы русского языка;
- лексические, словообразовательные, грамматические нормы современного русского языка;
- основные орфографические правила;
- части речи, их формоизменения и правописание;
- главные и второстепенные члены предложения ;
- однородные, обособленные члены предложения, обращения и вводные слова;
- сложные предложения и его типы;
- прямую и косвенную речь и знаки препинания в них;
- сложные синтаксические конструкции;
- основные правила пунктуации.

После изучения дисциплины студенты должны **уметь**:

- грамотно выражать свои мысли, владеть нормами устной и письменной речи;
- производить языковой анализ (фонетический, словообразовательный и морфемный, морфологический и синтаксический);
- ориентироваться в основных правилах орфографии, словообразования и словоизменения;
- разбираться в синтаксическом строе русского языка;
- применять основные правила орфографии и пунктуации.

«Основи початкового курсу математики з методикою викладання»

Метою викладання курсу методики навчання математики є розкриття педагогічної системи навчання математики, яка включає в себе ряд взаємозв'язаних елементів, а саме: цілі навчання, зміст, методика і прийоми навчання, організаційні форми і засоби навчання молодших школярів.

Завданнями вивчення методики математики в початкових класах є:

- засвоєння певного кола знань із області основ математичної науки та формування вміння адаптувати ці знання до особливостей сприймання молодших школярів;
- оволодіння методами і прийомами навчання математики в початкових класах;
- вироблення професійних умінь застосовувати знання з дидактики, психології та методики викладання математики в початкових класах в трудовій діяльності;
- дослідження процесів розвитку мислення учнів під час навчання молодших школярів;
- педагогічне проектування навчання математики з урахуванням єдності і зумовленості мети, засобів її досягнення та результату;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- теоретичні основи математичних понять, які розглядаються в початкових класах;
- знати компонентний склад процесу проектування навчання математики в початкових класах з урахуванням єдності і зумовленості мети, засобів її досягнення та результату (мета, зміст, методи і прийоми, засоби та форми навчання).

Вміти:

- поєднувати різні види навчання в процесі навчання математики (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний);

- структурувати навчальний матеріал з метою конкретизації цільових завдань;
- планувати процес навчання: скласти календарно-тематичні плани, поурочні розробки уроків та позакласних заходів;
- правильно виконувати математичні записи при розв'язанні задач і прикладів, зображувати геометричні фігури, вимірювати величини;
- володіти відповідною математичною термінологією;
- добирати навчальні завдання з урахуванням різних якостей знань умінь та навичок (повнота, правильність, усвідомленість, гнучкість, тощо);
- вибирати методи навчання з урахуванням рівня готовності молодших школярів до вивчення того чи іншого програмного матеріалу;
- здійснювати контрольню-регулятивну діяльність.

«Методика викладання природознавства»

Метою навчальної дисципліни “Методика викладання природознавства” є на основі отриманих даних з природничих дисциплін озброїти майбутнього спеціаліста знаннями та вміннями формування в молодших школярів природознавчих та екологічних уявлень і понять з використанням різних методів та форм організації навчального процесу враховуючи розробки відомих педагогів методистів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Методика викладання природознавства” є: ознайомити студентів з науковими джерелами, до яких можна звернутись для постійного вдосконалення професії; навчити основам знань з педагогічної майстерності; озброїти студентів знаннями завдань, змісту, методів і форм роботи при навчанні учнів початкових класів з природознавством; підготувати студентів до науково-обґрунтованого проведення уроків природознавства в початковій школі; поглибити загально-методичну підготовку майбутніх фахівців; сформувати у студентів практичні навички у формуванні умінь і навичок на уроках природознавства; навчити

студентів використовувати навколишню природу для розумового та логічного розвитку учнів; підготувати студентів до вивчення методик інших дисциплін педагогічного циклу; сформувати у студентів знання, уміння і навички бережного ставлення до природи; сформувати у студентів знання, уміння і навички щодо збереження та покращення здоров'я підростаючого покоління; розвивати у студентів вміння на практиці застосовувати набуті теоретичні знання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- принципи роботи з джерелами знань: навчальною літературою, спеціальною науковою літературою, довідниками, пресою;
- основи наукових досліджень у методиці природознавства;
- світові надбання в методиці викладання природознавства;
- структуру навчального матеріалу згідно державного стандарту початкової школи;
- сучасні програми та підручники з природознавства;
- основні етапи процесу засвоєння знань учнями в початковій школі;
- умови формування природничих уявлень і понять;
- методи і методичні прийоми навчання, вимоги до них;
- основні форми та методи контролю знань, умінь і навичок; методику організації диференціації знань в процесі навчання;
- найпоширеніші прийоми створення навчальних проблемних ситуацій;
- загальні критерії вибору проблемних методів навчання;
- типи уроків, їх макро- і мікроструктуру, особливості;
- вимоги до організації роботи учнів початкових класів на шкільній навчально-дослідній ділянці, географічному майданчику, куточку живої природи
- види і особливості позаурочної і позакласної роботи;

- зміст і методику викладання предмета «Природознавство» 1-2 кл.;
- зміст і методику викладання предметаів «Природознавство», «Я у світі» 3-4кл.;
- особливості викладання предмета в малокомплектній школі;
- особливості вивчення екологічних знань з учнями початкової школи;
- наступність природничо - наукової освіти в системі «дошкільний заклад – початкова школа».

вміти :

- ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності;
 - самостійно опрацьовувати навчальну, методичну та довідкову літературу;
 - формувати в учнів науковий світогляд, дбати про системну і екологічну культуру вихованців;
 - організовувати гурткову та індивідуальну роботу з учнями;
 - аналізувати програми «Природознавство» 1-4кл, «Я у світі» 3-4 кл., виявляти специфічні особливості кожного курсу оцінювати сучасні навчальні програми з природознавства для початкової школи;
 - давати характеристику сучасним підручникам з природознавства;
 - використовувати методику формування уявлень з природознавства;
 - розвивати природознавчі поняття;
 - вести спостереження за неживою, живою природою та працю людей;
- визначати різні типи уроків;
- формувати і розвивати природознавчі уміння в учнів;
 - застосовувати різні засоби навчання при вивченні природознавства;
 - визначати ефективні форми навчання природознавства при вивченні різних тем;
 - розробляти конспекти уроків;
 - застосовувати різні типи уроків при вивченні природознавства;
 - планувати і проводити екскурсії з природознавства;

- підбирати необхідні форми і методи навчання природознавству в 1-4 класах; розробляти завдання для організації творчої практичної роботи учнів;
- організовувати і проводити демонстраційні і фронтальні досліди;
- використовувати різні форми і види перевірки знань, умінь і навичок;
- формувати екологічні знання в учнів початкових класів;
- застосовувати новітні технології на уроках природознавства.
- планувати і проводити позакласну і позашкільну роботу з учнями початкових класів;
- організувати роботу в куточку живої природи.

«Образотворче мистецтво з методикою викладання»

Мета: засвоїти теоретичні основи курсу; закономірності організації та проведення уроків та позакласної роботи з образотворчого мистецтва в школі; ознайомити з сучасними тенденціями організації системи художньо-естетичного виховання в школі, з передовим педагогічним досвідом роботи учителів; навчити розробляти орієнтовні моделі уроків образотворчого мистецтва для учнів початкових класів; сформувати навички практичної художньої діяльності в різних образотворчих техніках, художньо-професійну компетентність майбутніх учителів початкових класів; сприяти розкриттю творчого потенціалу особистості, розвитку її здатності до самореалізації, потреби у духовному самовдосконаленні.

Завдання дисципліни: знайомство з теоретичними основами навчальних проблем образотворчого мистецтва (композиція, форма, колір, простір) та завданнями кожної з них у різних видах художньої діяльності; вивчення теоретичних основ методики викладання образотворчого мистецтва в школі; збагачення емоційно-естетичного досвіду, виховання естетичного ставлення до дійсності та мистецтва, світоглядних уявлень і ціннісних орієнтацій; розвиток художньо-творчих здібностей, художньо-образного

мислення, універсальних якостей творчої особистості; формування фахової компетентності – здатності керуватися набутими художніми знаннями та вміннями у власній самостійній творчій діяльності та готовність використовувати отриманий досвід у виховній роботі з учнями початкових класів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- специфіку художньої мови різних видів образотворчого мистецтва;
- загальні принципи і методи зображення предметів і об'єктів навколишньої діяльності;
- психолого-педагогічні основи курсу образотворчого мистецтва в початковій школі;
- специфіку уроку з ОТМ, його структуру;
- методику навчання дітей зображенню різноманітних об'єктів і явищ навколишнього світу.

Вміти:

- на практиці застосовувати знання, отримані під час навчання;
- організовувати та проводити уроки образотворчого мистецтва в початковій школі;
- виконувати педагогічний малюнок; застосовувати інші методи пояснення;
- організувати поза аудиторну виховну роботу з ОТМ в школі.
- використовувати для створення художніх образів різноманітні техніки зображення й пластичні матеріали;
- використовувати особистий емоційний досвід у самостійній творчій діяльності.

«Музичне мистецтво з методикою викладання»

У складному комплексі засобів формування соціально активної, гармонійно розвиненої особистості вчителя початкових класів важливе значення має музичне виховання.

Мета курсу: підготовка педагога музики відповідно до рівня і тенденцій розвитку сучасної науки; вивчення теоретичних засад музичного виховання, осмислення практичного досвіду, ознайомлення з різноманітними формами і методами роботи з дітьми.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- знати сучасні концепції музичного виховання;
- основні етапи формування музичного сприйняття твору;
- особливості хорового співу як виду мистецтва;
- зміст і систему музичного виховання, володіти методикою його реалізації;
- орієнтуватися в музичному репертуарі, в традиціях і сучасності музичного фольклору України, в інтерактивних моделях музичного виховання молодших школярів.

Уміти:

- орієнтуватися в нотному тексті;
- диригувати хором у процесі розучування пісень шкільного репертуару;
- проводити з групою вокально-хорові вправи, розспівування;
- готувати та проводити вступні бесіди до музичних творів.

«Методика і теорія фізичного виховання»

Як навчальна дисципліна «Методика і теорія фізичного виховання» являє собою профільюючий спеціальний предмет вивчення, який забезпечує широку теоретичну і практичну підготовку студентів, сприяє розвитку світогляду, вихованню педагогічного мислення до формування системи спеціальних знань та вмінь. Навчальна робота з курсу проводиться у формі лекцій, семінарів, практичних занять і самостійної роботи студентів. На лекціях викладаються найважливіші питання методики і теорії фізичного

виховання, даються вказівки для більш поглибленого вивчення курсу, а також надаються дані новітніх досліджень.

Матеріал навчальної програми передбачає ознайомлення студентів з теорією навчання рухам, з особливостями фізичного виховання школярів, а також оглядові лекції з фізичного виховання різних верств населення.

Практичні заняття присвячуються контролю знань, а також самостійному складанню різних форм навчальної документації.

Мета курсу: теоретично та практично підготувати студентів до проведення занять з фізичного виховання.

Завдання:

1. Надати знання з загальних положень теорії та методики фізичного виховання.
2. Ознайомити з загальною теорією навчання рухам, розвитку фізичних якостей.
3. Ознайомити з формами фізичного виховання.

Студент повинен **знати:**

- 1) поняття теорії фізичного виховання;
- 2) засоби, методи, форми фізичного виховання;
- 3) теорію і методику фізичного виховання дітей шкільного віку.

Студент повинен **вміти:**

- 1) скласти навчальну документацію з фізичного виховання в школі;
- 2) застосовувати належні фізичні вправи у фізичному вихованні дошкільнят та школярів.

«Практикум у навчальних майстернях з методикою викладання»

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її

готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Наскрізне застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі має стати інструментом забезпечення успіху нової української школи. Запровадження ІКТ в освітній галузі має перейти від одноразових проєктів у системний процес, який охоплює всі види діяльності. ІКТ суттєво розширяють можливості педагога, оптимізують усі освітянські процеси, таким чином формуючи в учня важливі для нашого сторіччя технологічні компетентності.

Нова українська школа передбачає, що вчителі будуть виявляти індивідуальні нахили та здібності кожної дитини для цілеспрямованого розвитку і профорієнтації. Допомогати формувати оптимальну траєкторію розвитку кожної дитини буде організовано вчителем через діяльність, ігровими методами як у класі, так і поза його межами.

Метою курсу є формування у студентів теоретичної бази знань з трудового навчання, умінь та навичок ефективного використання сучасних педагогічних технологій у своїй діяльності, що має забезпечити формування у студентів основ високого рівня компетентності педагога.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- теоретичні основи трудового навчання;
- уміти проводити заняття з трудового навчання, реалізуючи принципи трудового навчання при використанні різних форм і методів навчання;
- організовувати трудове навчання учнів молодших класів на уроках праці та позакласних заняттях;
- організовувати та проводити роботу з декоративно-ужиткового мистецтва, народних промислів, художнього конструювання виробів їх опорядження;
- володіти системою політехнічних знань та умінь;
- знати технологію отримання різних матеріалів, їх властивостей і застосування при виготовленні різних виробів;

- знати правила користування інструментами для обробки матеріалів виконувати технологічні операції та прийоми;
- володіти знаннями про правила безпечної праці і вимоги гігієни праці;
- уміти читати схеми, креслення виробів, складати схеми, розгортки, виготовляти креслення, ескізи, технічні рисунки та технологічні картки: уміти виконувати макетування архітектурних споруд;
- володіти основами художнього конструювання архітектурних споруд;
- знати і розрізняти різні види декоративно-ужиткового мистецтва та народних промислів;
- мати уявлення про різні підприємства художніх промислів України.

«Каліграфія»

Подальше вдосконалення системи народної освіти значною мірою зумовлено поліпшенням методичної підготовки вчителів, застосуванням методів, відповідно до вимог життя.

Особливого значення набуває система початкового навчання, навчання грамотному і розбірливому письму.

Загальновідомо, що оволодіння першокласниками мовою починається з навчання грамоти, тому у цей період необхідно вдосконалювати планування з методики каліграфії, оскільки засвоєння графіки, а потім граматики й орфографії має розвивати в учнів уміння граматично правильно, досконало й змістовно висловлювати свої думки як в усній, так і в писемній формі.

Метою курсу каліграфії є опанування методикою навчання каліграфічному письму молодших школярів, формування умінь та навичок у виборі ефективних методів і прийомів навчання каліграфії у плануванні уроку письма у початковій школі.

Проведення занять з каліграфії сприяє вирішенню кількох *завдань*, поставлених перед студентами:

- твердо знати звуковий бік мови, способи позначення звуків на письмі; усвідомити методику написання тієї чи іншої букви: її елементи, форму, розмір, пропорції;

- навчитися коментувати написання букв та їх поєднань; виробити практичні навички користування видами та прийомами письма, необхідними для роботи з дітьми;

- знаходити графічні помилки у власному письмі та письмі своїх товаришів.

Студенти повинні **знати**:

- типи письма, що лягли в основу розвитку культури;
- методи навчання каліграфічного письма;
- умови навчання письма та письмове приладдя;
- види та прийоми роботи при проведенні уроків письма;
- порядок ведення, перевірки зошитів та оцінювання робіт із каліграфії;
- особливості роботи з ліворукими учнями.

Студенти повинні **вміти**:

- орієнтуватися в лініях зошитів із графічними сітками № 1, 2, 3, 4, 5 та навчати цієї орієнтації учнів початкових класів;
- формувати в дітей навички правильно сидіти за партою, тримати ручку і класти зошит під час письма;
- називати елементи букв, пояснювати учням їхнє написання, каліграфічно зображувати елементи в зошиті та на дошці;
- каліграфічно правильно зображувати рукописні рядкові і великі букви української абетки та пояснювати учням це написання;
- правильно поєднувати букви у процесі написання слів, навчати молодших школярів використовувати природні способи поєднань (верхнє, середнє і нижнє);
- самостійно складати плани-конспекти уроків письма добукарного, букварного та післябукварного періодів;

- розробляти каліграфічні хвилинки для вдосконалення графічної навички письма в учнів 2-4 класів;
- виявляти недоліки в письмі учнів та добирати графічні вправи для їхнього виправлення;
- каліграфічно писати цифри арабського шрифту, пояснювати їхнє зображення учням, навчати дітей відповідно до вимог оформлювати зошити з математики.

«Методика застосування сучасних інформаційних технологій»

Мета викладання дисципліни: підготовка вчителів початкових класів до використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у своїй професійній діяльності, формування теоретико-методичної бази знань з раціонального застосування ІКТ та практичних навичок їх використання в навчально-виховному процесі початкової школи, розвиток мотивації студентів до професійного самовдосконалення в аспекті основних завдань курсу.

У результаті засвоєння дисципліни «Методика застосування сучасних інформаційних технологій» студент має набути наступних компетентностей: майбутній учителів початкових класів повинен знати про місце ІТ у початковій освіті, принципи побудови уроку з комп'ютерною підтримкою; медичні, гігієнічні та психологічні особливості використання інформаційних технологій в початковій школі; проектування та створення програмного забезпечення навчального призначення; основи складання програмного забезпечення контрольньо-оцінювального характеру (електронні тести, кросворди, вікторини) та вимоги до нього; уявлення про можливості використання глобальної мережі Інтернет; пошук та відбір потрібної інформації; формувати вміння використовувати програмне забезпечення для підготовки та проведення уроку, виховних заходів у початковій школі; навички опрацювання інформації будь-якого формату; навички відбору та створення прикладного програмного забезпечення навчального характеру;

вміння складати електронні тести успішності, оформлення засобами ІКТ документації класного керівника; навички створення електронних дидактичних засобів за допомогою гіпертекстових та мультимедійних технологій; здійснення пошуку та відбору інформації в глобальній мережі Інтернет; вміння активно працювати в інформаційно-комунікаційному педагогічному середовищі.

Очікувані результати навчання з дисципліни: **знати:**

- основні тенденції інформатизації освіти;
- вимоги до вчителя початкових класів в інформаційному суспільстві, правила та норми роботи молодшого школяра з комп'ютерною технікою;
- основні способи використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності;
- вимоги до створення та застосування ІКТ в навчально-виховному процесі початкової школи.

уміти:

- ефективно працювати з основними програмними пакетами Microsoft Office 2007: Word, Power Point, Excel, Access, Movie Maker;
- раціонально використовувати сучасні інформаційні технології та мережу Інтернет;
- добирати та створювати програмні дидактичні засоби для молодших школярів;
- раціонально застосовувати ІКТ під час підготовки та проведення уроків та інших форм організації навчально-виховного процесу.

«Методика музично-ритмічного виховання»

Ритміка – це система рухових вправ, побудованих на зв'язку рухів і музики. Вона є складовою частиною етичного й художнього виховання, сприяє гармонійному фізичному розвитку, розвитку музичного слуху, музичної пам'яті, виразності рухів, ознайомлює з музикою, танцями,

піснями, вчить у рухах виражати характер музичного твору, танцювати, співати, грати на дитячих музичних інструментах.

Головна **мета** – розвинути інтерес до музично-ритмічної діяльності; навчити адекватно сприймати засоби музичної виразності (особливо ритм, темп, динаміку), ритмічно рухатися у відповідності із загальним характером музики та художніми образами музичного твору.

Основні завдання:

- формування рухових вмінь та навичок;
- формування пізнавальної активності;
- розвиток координації рухів, спритності, сили, витривалості;
- розвиток відчуття ритму;
- розвиток зорового аналізатора, слухового сприймання;
- удосконалення вмінь виконувати ритмічні образи в процесі сприймання та відтворення ритмічних малюнків;
- формування пізнавальної активності;
- розвиток емоційної та словесно-логічної пам'яті, довільної уваги, образної уяви, фантазії.

У результаті вивчення курсу студенти повинні **знати:**

- завдання, історію її розвитку;
- базові, допоміжні і підготовчі вправи;
- методики вивчення вправ і специфіки використання засобів;

Студенти повинні **вміти:**

- виконувати вправи загального розвитку;
- допоміжні та підготовчі вправи;
- тести з фізичної підготовки;
- формування навичок контролю фізичного навантаження;
- самостійного проведення частин тренувального заняття.

«Основи екологічної культури особистості»

Курс «Основи екологічної культури особистості» включає інформацію про теоретичні основи екології людини, закономірності впливу природних та антропогенних екологічних факторів на живі організми та людину, закономірності взаємодії людини і природи, формування екологічної та еколого-оздоровчої культури особистості.

Зміст курсу «Основи екологічної культури особистості» побудовано на основі сучасних уявлень про стратегію поведінки людини в біосфері, яка полягає в гармонійному співіснуванні людини з природою.

Система отриманих на цій основі знань має забезпечити формування чітких і обґрунтованих уявлень про взаємодію і взаємозв'язок всіх компонентів у системі «людина - суспільство - природа». Виходячи з Наказу МОН України від 28.05.2015 №582 « Про схвалення Концепції національно – патріотичного виховання дітей та молоді» одним із напрямків вивчення спецкурсу «Основи екологічної культури особистості» необхідно створювати умови для формування у студентів почуття гордості за свою Батьківщину, пробуджувати повагу і любов до місця, де вони народились.

Мета навчальної дисципліни – підвищення рівня екологічної культури, екологічної свідомості, екологічної освіти майбутніх педагогів через усвідомлення цілісності світу, взаємопов'язаності та взаємообумовленості його складових, сприйняття навколишнього світу як цілісної структури, складовою частиною якого є людина.

Завдання дисципліни: вивчення теоретичних основ екології людини; встановлення закономірностей впливу природних та антропогенних екологічних факторів на живі організми та людину; вивчення закономірностей взаємодії людини і природи; формування екологічної культури особистості; формування еколого-оздоровчої культури особистості.

За результатами вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- основні теоретичні положення сучасної екології людини;

- загальні закономірності впливу природних та антропогенних екологічних факторів на живі організми та людину;
- закономірності розвитку екологічної діяльності суспільства;
- форми екологічної свідомості;
- методи поширення екологічних ідей;
- еколого-культурні принципи, норми, цінності, схеми поведінки, які регулюють взаємовідносини в системі «людина - суспільство - природа».

За результатами вивчення дисципліни студенти повинні **вміти**:

- застосовувати базові екологічні знання при формуванні особистого відношення до об'єктів природи й суспільства, при ствердженні активної природоохоронної життєвої позиції і формуванні світоглядних орієнтирів на основі нових екологічних концепцій;
- виконувати нескладні екологічні узагальнення, робити висновки щодо конкретних екологічних ситуацій; ефективно користуватися екологічними довідниками та іншою екологічною документацією;
- здійснювати пропаганду екологічних знань;
- вести природовиховну роботу.

«Основи валеології»

Метою викладення дисципліни є надання студентам системи професійних знань, необхідних для здійснення валеологічної освіти у школі; формування у студентів вмінь та навичок спрямованих на збереження і зміцнення власного здоров'я.

Завдання вивчення дисципліни:

- Забезпечувати накопичення мінімуму наукових знань, необхідних для формування студентом власного валеологічно обґрунтованого освітнього маршруту і індивідуальної програми здорового способу життя.
- Ліквідувати прогалини в базовій освіті випускників загальноосвітніх шкіл щодо проблем збереження і зміцнення власного здоров'я.

- Попереджувати негативні прояви поведінки студентів із врахуванням їх вікових особливостей.

За результатами вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- державну політику у сфері охорони здоров'я дітей, спрямовану на підвищення рівня здоров'я;
- основні уявлення про цінність і значення здоров'я для повноцінного гармонійного розвитку особистості в реалізації власних можливостей і талантів;
- основні питання загальної та особистої гігієни, загартування, фізичної культури, раціонального харчування;
- основні ознаки патологічних станів у дітей та підлітків;
- сучасні валеологічні технології;
- методологію проведення просвітницької роботи з дітьми та батьками з питань валеології.

За результатами вивчення дисципліни студенти повинні **вміти**:

- використовувати у практичній діяльності сучасний досвід і методи валеопедагогіки та валеопсихології;
- працювати з валеологічною інформацією, аналізувати і впроваджувати її в педагогічний процес;
- проводити дослідницьку роботу;
- визначати рівень і стан здоров'я та розробляти валеологічні заходи по підвищенню рівня здоров'я з урахуванням індивідуальних особливостей;
- володіти методами експрес-оцінки рівня здоров'я індивіда;
- проводити аналіз стану здоров'я та рівня здоров'я (фізичного, психічного, духовного);
- складати комплекси оздоровчих заходів, розваг, ігор з урахуванням віку, статі, індивідуальних особливостей;
- використовувати набуті знання для пояснення основних положень статевого, гігієнічного, екологічного виховання;

- проводити профілактичну та просвітницьку роботу серед підлітків щодо негативних проявів поведінки (вживання шкідливих та наркотичних речовин, тютюнопаління, нерозбірливе статеве життя тощо).

«Риторика»

Мета і завдання риторики. Видатні риторичні мовці давнини й сучасності. Риторика як наука і навчальна дисципліна. Види красномовства. Основні роди, види і жанри красномовства. Мова й мовлення. Види публічних виступів. Мовленнєві події, мовленнєві ролі, мовленнєві цілі. Тема, види й цілі ораторської промови. Підготовка промови та культура оратора. Елементи художності та літературні прийоми в мові оратора. Зовнішня культура оратора.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні **знати**: такі основні поняття: «риторика», «ораторське мистецтво», «красномовство», «комунікація», «дискурс», «гомілетика», «ораторка»; основні положення теорії красномовства, закони риторики; історію риторики, великих ораторів минулого та сучасності; положення, зміст і значення риторичних засобів та прийомів для успішного виступу; загальні ознаки мовної культури: правильність і багатства мови, стислість, ясність, точність, емоційність та елементи художності в мові: образність, інтонаційну виразність, уміти їх поєднувати у виголошенні промови. **Уміти**: виступати перед аудиторією, дотримуючись законів риторики, володіти технікою мовлення як необхідною передумовою словесної дії і правильно нею користуватися (управляти диханням у процесі мовлення, читання, володіти правильною й чіткою дикцією, силою, чистотою та висотою голосу, орфоепічними нормами вимови); користуватися засобами логіко-емоційної виразності мовлення, а також позамовними (поза, жест, міміка); володіти прийомами полемічної майстерності; добирати матеріал для підготовки промови.

«Практичний курс англійської мови»

Основна *мета* цього курсу - формування лексичних навичок в різних видах мовленнєвої діяльності на комунікативно достатньому рівні.

Підготовка передбачає достатньо вільне володіння чотирма видами мовленнєвої діяльності (аудіюванням, говорінням, читанням, письмом) як засобам усної та писемної комунікації у всіх сферах спілкування, а також як засобом здійснення педагогічної діяльності в різних умовах з урахуванням цілей навчання, вікових особливостей школярів, їх мовної підготовки, а також володіння основами перекладу як особливим видом мовленнєвої діяльності.

Після вивчення практичного курсу, зокрема лексичного матеріалу, студенти повинні *вміти*:

- правильно вживати лексичні одиниці активного словникового запасу в говорінні та письмі у відповідно до ситуації і мети спілкування, тобто викликати лексичні одиниці з довготривалої пам'яті та відтворювати їх у потоці мовлення; миттєво сполучувати дану одиницю з іншими словами, що створюють синтагму і фразу за правилами лексичної сполучуваності;
- розпізнавати, розуміти лексичну одиницю активного і пасивного словникового запасу при читанні та аудіюванні;
- уміти користуватися різними видами словників: двомовними, одномовними, фразеологічними, тематичними.

Програма з практичного курсу передбачає самостійну роботу студентів для поповнення свого словникового запасу. Студенти повинні самостійно читати з повним розумінням тексту суспільно-політичну та науково-популярну літературу. Програма курсу дає можливість студентам удосконалити навички усного мовлення, а також задовольнити свої читацькі та творчі інтереси.

Програма даного курсу має кінцеву мету:

Студенти повинні показати практичне опанування іноземною мовою, тобто оволодіння усіма мовними засобами для здійснення іншомовного

міжособистісного спілкування в основних видах мовленнєвої діяльності: аудіюванні, говорінні, читанні та письмі.

«Методика викладання англійської мови»

Завдання курсу:

- створити у студентів широку теоретичну базу, що розкриває загальні та спеціальні закономірності процесу навчання іноземній мові як засобу спілкування, освіти, виховання й розвитку, яка включає, крім методичних знань, також знання суміжних з методикою наук психолого-педагогічних циклів, і на цій основі сформувавши уявлення про зміст і структуру педагогічної діяльності вчителя;

- ознайомити студентів з найбільш відомими методичними напрямками, системами і методами, формами та засобами навчання іноземній мові, а також сформувавши в них уміння творчо застосувати свої знання на практиці з урахуванням конкретних умов;

- на базі засвоєних теоретичних знань розвивати у студентів творче методичне мислення, яке допоможе їм у вирішенні різноманітних методичних завдань, що виникають у навчально-виховному процесі з іноземної мови.

Програма передбачає тісний зв'язок з практикою. На практичних заняттях студенти оволодівають основами професійно-методичних умінь вчителя іноземної мови:

- здійснювати комунікативно-навчальну функцію, яка охоплює інформаційний, мотиваційно-стимулюючий і контрольний-коригуючий компонент, тобто вміння застосовувати різноманітні методи, форми, прийоми та сучасні технічні засоби навчання в різних умовах для навчання всім видам мовленнєвої діяльності:

- здійснювати розвиваючу функцію, а саме накреслювати шляхи формування та розвитку інтелектуальної та емоційної сфер особистості учня, його пізнавальних та розумових сил на матеріалі іноземної мови як

навчального предмета;

- здійснювати виховну функцію, вирішувати завдання морального, культурно-естетичного, гуманістичного виховання учнів засобами іноземної мови;

- здійснювати гностичну функцію, аналізувати навчальний матеріал, виділяти в ньому об'єкти навчання, прогнозувати труднощі його засвоєння з урахуванням рівня мовленнєвої підготовки учнів, конкретного класу;

- об'єктивно оцінювати зміст навчання іноземної мови в різних умовах, вивчити та узагальнювати досвід вивчення іноземних мов;

- здійснювати конструктивно-планову функцію, планувати і творчо конструювати навчальний процес в цілому, а також процес навчання;

- планувати навчально-комунікативну діяльність учнів на уроці та в позакласній роботі, в тому числі в інтересах індивідуалізації та диференціації навчання.

У програмі курсу методики навчання іноземної мови заплановано розділ вивчення історії методики, що сприяє розумінню студентами еволюції методичних напрямків та ідей на різних етапах її розвитку, виявляє їх зв'язок, боротьбу думок і поглядів.

«Практика з підготовки до ПВР»

Мета – є ознайомлення студентів із характером, змістом, формами та методами виховної роботи в школі, функціональними обов'язками класних керівників. У період практики студенти отримують теоретичні знання щодо організації, підготовки та методики проведення виховних годин у школі.

Завдання:

- Ознайомити студентів із теоретичними основами організації процесу виховання;
- розкрити сутність складових виховних технологій – методів, прийомів, форм і засобів виховання;

- сформуванати елементарні практичні вміння та навички організації і проведення різних форм виховних справ з учнями різного віку;
- ознайомлення студентів з специфікою виховної діяльності вчителя початкових класів в умовах розбудови української національної школи;
- формування практичних вмінь та навичок здійснення цілеспрямованого виховного процесу; стимулювання пізнавальної та творчої активності студентів.

Зміст практики передбачає підготовку до використання на практиці технологій виховного процесу, складовими якого є форми організації, методи як способи впливу на учнів, прийоми та засоби виховання. Практика «Підготовка до практики з виховної роботи» передбачає вивчення технології організації учнівського колективу, розвиток організаторських здібностей, творчої самодіяльності школярів через організацію колективних творчих справ.

Практика «Позакласна виховна робота» -

Мета – формування вмінь планувати та проводити позаурочні виховні заходи з учнями початкової школи.

Завдання:

- ознайомити студентів із теоретичними основами організації процесу виховання;
- розкрити сутність складових виховних технологій – методів, прийомів, форм і засобів виховання;
- сформуванати елементарні практичні вміння та навички організації і проведення різних форм виховних справ з учнями різного віку;
- ознайомлення студентів з специфікою виховної діяльності вчителя початкових класів в умовах концепції «Нова українська школа»;
- формування практичних вмінь та навичок здійснення цілеспрямованого виховного процесу;
- стимулювання пізнавальної та творчої активності студентів.

В ході проведення практичних занять, передбачених програмою, студенти мають можливість набувати конструктивних вмінь моделювання форм організації пізнавальної, трудової, фізкультурно-оздоровчої, культурно-масової діяльності молодших школярів в позаурочний час.

«Навчальна практика з природознавства і краєзнавства»

Мета – ознайомлення з методикою проведення екскурсій у природу відповідно до вимог початкової школи, набуття навичок збирання та виготовлення гербарію, формування знань і умінь, необхідних для проведення уроків і позакласних занять.

Завдання:

- навчити студентів орієнтуванню на місцевості як за допомогою приладів, так і за місцевими ознаками;
- сформувати навички складання топографічних диктантів і легенди до них; ознайомити з топографічними знаками;
- навчити користуватися планом, картою в межах, необхідних вчителю початкових класів;
- використовуючи краєзнавчий принцип, навчити розрізняти рослини найближчого оточення, дати уявлення про флору Хмельницької області;
- використовуючи краєзнавчий принцип, навчити розрізняти тварин найближчого оточення, дати уявлення про фауну Хмельницької області;
- дати поняття про види рослин і тварин, які охороняються Червоною книгою України;
- дати поняття «біоценозу» та «агроценозу», познайомити з основними видами культурних рослин, що вирощуються в області;
- навчити виготовляти гербарії рослин та колекції тварин.

Для проведення практики з основ природознавства і краєзнавства необхідно чітко відібрати об'єкти спостережень і детально спланувати методику проведення екскурсії. Об'єкти спостережень повинні відповідати змісту освітньої галузі «Природознавство» та відповідної навчальної

програми для початкової школи. Результат роботи кожного студента повинен бути відображений у щоденнику з практики. За матеріалами польових і камеральних досліджень студент має здати щоденник з практики, звіт та виконане індивідуальне науково-дослідне завдання. Навчальним планом передбачено проведення екскурсій, камеральної обробки матеріалів екскурсій, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань.

«Практика з додаткової спеціалізації»

Педагогічна практика проводиться згідно з вимогами навчального плану, і її тривалість регламентується часом, визначеним в графі навчального плану.

Мета практики – формування професійних умінь і навичок організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, безпосереднє оволодіння вміннями, навичками, прийомами роботи вчителя відповідно до додаткової спеціалізації.

Серед основних завдань педагогічної практики з додаткової спеціалізації визначено:

- поглиблення і закріплення теоретичних знань;
- формування і розвиток у майбутніх педагогів умінь і навичок, професійно значимих якостей особистості;
- вивчення сучасного стану освітньої роботи в школах та інших закладах загальної середньої освіти, надання їм посильної допомоги в роботі зі школярами;
- вивчення передового педагогічного досвіду;
- застосування знань та умінь, набутих під час вивчення методик з додаткової спеціалізації;
- закріплення, поглиблення та збагачення психолого-педагогічних та спеціальних знань з різних предметів, використання їх при розв'язанні конкретних педагогічних завдань.

Зміст і послідовність практики визначається наскрізною програмою - основним навчально-методичним документом.

«Літня педагогічна практика в оздоровчому таборі»

Метою літньої педагогічної практики є формування у студентів уміння самостійно застосовувати в практичній роботі з дітьми різного віку знання з циклу професійної та практичної підготовки. Студенти проходять практику впродовж 6 тижнів у 6 семестрі. 3 тижні (одна зміна) відводиться на безпосереднє перебування у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку і 3 тижні – на підготовку та оформлення звітної документації. Практику студенти проходять у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, у пришкільних літніх таборах, з якими укладається договір про проведення практики студентів.

Студенти, яким виповнилося 18 років, за наявності вакансій можуть бути призначені на штатні посади вихователів, вожатих. Неповнолітні студенти проходять практику в ролі помічників учителів у пришкільних літніх таборах. На студентів, призначених під час практики на штатні посади, поширюється загальне трудове законодавство.

Літню педагогічну практику студенти проходять у державних закладах. Студенти можуть самостійно, але з дозволу деканів факультетів, завідувачів відповідних кафедр та відділу практики підбирати для себе місце проходження практики.

Завдання:

- ознайомитися з умовами функціонування оздоровчого табору;
- вміти включати кожну дитину в цікаву справу;
- вміти проводити загонову і табірну лінійку;
- знати державну символіку і вміло її використовувати в літньому оздоровчому таборі;
- знати дитячі пісні, ігри, танці та вміти розучувати їх з дітьми;
- вести облік своєї роботи у педагогічному щоденнику;

- ознайомитися зі статутом табору, планами виховної роботи;
- здійснювати виховну роботу з дітьми, враховуючи специфіку табірної зміни, пропагувати здоровий спосіб життя;
- висувати єдині педагогічні вимоги до всіх вихованців.

Студенти розподіляються у літні табори різного типу (міські спортивно-оздоровчі у школах, оздоровчі, санаторні, профільні, табори відпочинку і праці, школи-табори, школи-центри) міста та інших областей. Право вибору оздоровчого табору в першу чергу надається студентам з гарною успішністю, активним у громадському житті. Особливістю організації літньої педагогічної практики є те, що викладачі кафедри шкільної педагогіки і психології завчасно передбачають і планують спеціальну підготовку студентів до літньої педагогічної практики, яка полягає у проведенні інструктивно-методичних зборів; організації у кабінеті педагогічної практики виставки методичної літератури; у визначенні об'єктів літньої практики і розподілі студентів у них; підготовці наказу ректора академії про літню педагогічну практику.

Для успішного проходження студентами цього виду практики керівництво педагогічною практикою постійно співпрацює з дитячими оздоровчими закладами, попередньо уклавши угоди з їх керівництвом. Угоди укладаються до початку інструктивно-методичних зборів студентів, що дає можливість викладачам вчасно розподілити студентів за місцями проходження практики та організувати підготовку вожатих з врахуванням специфіки табору. Контроль за проходженням літньої практики організовує кафедра шкільної педагогіки та психології, керівники відвідують табори, спортивно-оздоровчі майданчики, де перебувають студенти на практиці, перевіряють документацію, консультують їх, надають методичну допомогу. По закінченню практики на основі записів у педагогічному щоденнику керівник практики академії виставляє студенту оцінку за вимогами кредитно-модульної системи навчання.

«Навчальна практика по підготовці до роботи з дітьми в оздоровчому таборі влітку»

Мета практики полягає у закріпленні теоретичних знань з методики виховної роботи; виробленні вмінь і навичок використовувати різноманітні форми організації виховної, оздоровчої роботи з дітьми; підготовці студентів до педагогічної практики в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку; формуванні творчої особистості майбутніх педагогів.

Навчальна практика по підготовці до роботи з дітьми в оздоровчому таборі влітку передбачає знайомство зі змістом нормативно-правових документів з організації діяльності в дитячих оздоровчих закладах різних типів. Навчальна практика по підготовці до роботи з дітьми в оздоровчому таборі влітку передбачає аналіз змісту, форми, методи виховної роботи з дітьми і підлітками та особливості її планування в літньому оздоровчому таборі. Подано практичний матеріал, який можна використати у роботі з дітьми різного віку влітку в таборі відпочинку.

Завдання:

- виробити у студентів уміння і навички самостійної роботи з в умовах літніх канікул;
- озброїти студентів методами і прийомами виховання школярів в умовах літньої праці та відпочинку;
- виховувати відповідальне ставлення до проведення виховної роботи з дітьми та підлітками;
- розвивати творчі здібності при організації і проведенні занять у гуртках, секціях, клубах за інтересами;
- встановлювати педагогічно правильні відносини з дітьми та підлітками в специфічних умовах табірної зміни.

Зміст літньої практики передбачає ознайомлення з умовами роботи, правилами внутрішнього розпорядку, традиціями літнього оздоровчого табору, плануванням напрямів роботи загону на зміну. Студенти опановують основи проведення творчої виховної діяльності за різними напрямками

виховної роботи (моральне, трудове, економічне, фізичне, гігієнічне, естетичне, громадянське).

«Пробні уроки та заняття в школі»

Пробні уроки та заняття у школі студенти академії проходять після вивчення відповідних розділів методики під керівництвом викладачів окремих методик у години, відведені навчальними планами на педагогічну практику.

На одному з пробних уроків (занять) у студента разом з викладачем окремої методики присутній викладач педагогіки, який здійснює контроль практики та бере участь в аналізі проведеного уроку чи заняття.

Мета – виробити у студентів професійні уміння і навички організації і проведення навчально-виховного процесу в школах різного типу.

Завдання:

- формувати вміння і навички спостереження за навчально-виховним процесом в школі і аналізу його результатів;
- оволодіти методами, прийомами і засобами проведення уроків, занять, а також навичками керівництва пізнавальною діяльністю школярів у відповідності з їх віковими і індивідуальними особливостями;
- навчити студентів творчому використанню на практиці знань, отриманих при вивченні психолого-педагогічних дисциплін і окремих методик;
- оволодіти вміннями плану вати уроки і позакласні заняття з предмету, розробляти конспекти уроків, позакласних занять;
- оволодіти вміннями працювати з методичною літературою, шкільними підручниками і програмами, творчо відбирати матеріал, наочні посібники, ТЗН до уроків і занять;
- відбирати найбільш ефективні форми , методи і прийоми проведення уроків і позакласних занять з урахуванням особливостей фізичного і психічного розвитку учнів;

- проводити діагностику рівня розвитку особистості і колективу учнів, сформованості у школярів знань, умінь і навичок з предмету, загальноосвітніх умінь і навичок учнів;
- дотримуватися в роботі з класом санітарно-гігієнічних норм і вимог;
- розробляти і виготовляти наочні посібники, дидактичний матеріал до уроків і позакласних занять, занять в ГПД;
- здійснювати самоаналіз і самооцінку результатів власної діяльності, а також аналізувати пробні уроки, позакласні заняття, заняття ГПД інших студентів;
- вести навчально-виховну роботу на основі комплексного підходу до навчання і виховання в процесі одноденної практики;
- під час одноденної практики планувати уроки з декількох предметів на один робочий день з урахуванням міжпредметних зв'язків;
- вести шкільну документацію (класний журнал, щоденники учнів, перевірка зошитів).

Пробні уроки і заняття в школах студенти проводять в основному після вивчення відповідних розділів окремих методик під керівництвом викладачів даних дисциплін. На одному з пробних уроків (занять) у студента разом з викладачем окремої методики присутній і приймає участь в аналізі уроку викладач педагогіки. Кожен студент повинен виконати установлену норму класно-урочних і позакласних занять. Практика кожного студента проводиться в різних класах початкової школи, по різних предметам, бажано по різних варіантам шкільного навчального плану і навчальних програм різних типів.

Без затверджених конспектів пробних уроків і занять студенти до практики не допускаються. Переглянуті уроки і заняття обов'язково аналізуються. За аналіз переглянутих уроків студенту виставляється оцінка.

На III курсі у VI семестрі проводиться педагогічна практика «Пробні уроки і заняття в школі (одноденна). Це етап практики, який здійснює перехід від пробної практики в школі до переддипломної практики. Кожен

студент повинен виконати установлену норму робочих днів (6 днів) в різних класах.

Практика одного робочого дня контролюється керівниками від бази практики і керівниками практики від вищого навчального закладу.

Керівники від бази практики консультують студентів з питань організації та планування занять за розкладом одного дня, допомагають у написанні планів-конспектів занять і підписують їх не раніше ніж за два дні до проведення робочого дня. Після проведення уроків вчитель виставляє оцінку за кожен урок, висловлює свої зауваження під час обговорення роботи студента. Оцінка за день виставляється загальна, виходячи з оцінок за кожен урок.

Керівник групи практики від вищого навчального закладу перевіряє наявність та зміст планів-конспектів на робочий день і за умови відповідності психолого-педагогічним вимогам візує путівку-дозвіл до практики. Путівку-дозвіл оформлюють на першій стороні перед планами занять за формою.

На перевірку кожного тижня студентами здаються аналізи переглянутих уроків і занять, і керівник практики від вищого навчального закладу оцінює якість їх написання. Аналізи уроків і занять студенти оформлюють за формою.

По закінченню педагогічної практики «Пробні уроки і заняття в школі (одноденна) студенти подають звітну документацію.

«Перші дні дитини в школі»

Студенти спеціальності Початкова освіта проходять практику в 7 семестрі упродовж першого тижня навчання. Тривалість практики – 30 годин.

Метою практики є ознайомлення з особливостями періоду адаптації дитини до нових умов у перший тиждень її перебування у школі.

Завдання:

- Ознайомлення студентів з особливостями формування перших класів.

- Розкриття особливостей, змісту і методики навчально-виховної роботи з дітьми у перший тиждень навчання.
- Ознайомлення студентів з особливостями роботи вчителя з батьками першокласників у перший тиждень навчального року.
- Формування у студентів дослідницьких вмінь, пов'язаних з виявленням рівня готовності дітей до навчання в школі.

Для проходження педагогічної практики студенти-практиканти розподіляються на підгрупи. Кожна підгрупа закріплюється за одним із класів, де вони виконують всі завдання, передбачені справжньою програмою практики. Протягом педагогічної практики студенти разом із керівником практики (викладачем педагогіки або психології) відвідують всі заняття, які проводить вчитель початкових класів, ведуть щоденник, у якому фіксують свої спостереження та роблять щоденно аналіз його навчально-виховної діяльності. У ході педагогічної практики студенти виявляють рівень готовності дітей до навчання та вивчають їхнє ставлення до школи. Кожен практикант спостерігає за однією дитиною та проводить діагностику готовності до навчання та вивчає її ставлення до школи. Матеріали діагностики рівня готовності дитини до навчання та її ставлення до школи оформлюються в щоденнику педагогічної практики. Після закінчення педагогічної практики студенти здають груповому керівнику практики звітні документи, які перевіряються та оцінюються ним. Щоденники педагогічної практики повертаються практикантам.

«Переддипломна практика»

Завершальним етапом практичної підготовки є переддипломна практика, яку проходять на останньому курсі навчання студенти коледжу. Її основні завдання і зміст визначаються програмою педагогічної практики, тривалість і терміни – навчальними планами.

Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації педагогічної діяльності в галузі їх майбутньої професії,

формування в студентів професійних умінь і навичок, потреби систематично поповнювати свої знання та творчо застосовувати їх на практиці.

Завданнями переддипломної практики є:

- удосконалення вмінь і навичок спостереження за освітнім процесом і аналіз його результатів;
- закріплення теоретичних знань з методик викладання у початковій школі, застосування їх на практиці;
- свідоме поєднання теорії та практики навчальної діяльності, усвідомлення професійної значущості такого поєднання;
- формування у практикантів умінь проводити уроки чи заняття з використанням найсучасніших вітчизняних та зарубіжних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності;
- набуття навичок керівництва пізнавальною діяльністю школяра у відповідності з їх віковими та індивідуальними особливостями;
- оволодіння методами та прийомами проведення уроків різного типу, позакласних занять, виховних заходів та методики її викладання;
- вміння синтезувати, аналізувати та застосовувати методичні та психолого-педагогічні знання у процесі практичної навчальної діяльності для вирішення конкретних навчальних завдань
- формування та розвиток професійних навичок та вмінь;
- ознайомлення з передовим педагогічним досвідом;
- розвиток вміння здійснювати самоаналіз, самоконтроль та самооцінку своєї педагогічної діяльності;
- набуття стійкого інтересу до майбутньої професії, потреби у самоосвіті; вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої педагогічної діяльності;
- пошук, систематизація та накопичення методичного матеріалу, наукового та роздаткового матеріалу.

Зміст переддипломної педагогічної практики передбачає ознайомлення із школою, учителями початкових класів, навчальними планами, досвідом

роботи вчителів, матеріальним забезпеченням навчально-виховного процесу. Студенти знайомляться з основами планування навчально-виховного процесу на семестр та проведення уроків і позакласних заходів; перевіряють учнівські роботи, беруть участь у роботі методичного об'єднання вчителів вивчення вікових та індивідуальних особливостей учнів, підготовлюють наочний і дидактичний матеріал.

Для проходження студенти направляються до закладів загальної середньої освіти, спеціальних закладів і виконують обов'язки учителів молодших класів, української мови та літератури, практичних психологів. Виробничу практику студенти проходять у державних закладах. Студенти можуть самостійно, але з дозволу деканів факультетів, завідувачів відповідних кафедр та відділу практики підбирати для себе місце проходження практики.

4. НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ОСВОЄННЯ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ОП

У відповідності до Закону України «Про вищу освіту» оцінка якості засвоєння студентами освітніх програм передбачає поточний контроль успішності, проміжну і державну підсумкову атестацію студентів.

Конкретні форми та процедура поточного контролю і проміжної атестації знань регламентується Положенням про проведення поточного контролю успішності та проміжної атестації студентів КЗ «ХГПА» ХОР.

Атестація студентів на відповідність їх персональних досягнень поетапним вимогам ОП «Початкова освіта» створено фонд оцінних засобів для проведення поточного контролю успішності та проміжної атестації, що вміщує: контрольні запитання та типові завдання для практичних занять, лабораторних і контрольних робіт, колоквиумів, заліків та іспитів; тести і комп'ютерні тестувальні програми; приблизну тематику курсових робіт/проектів, рефератів тощо, а також інші форми контролю, що дозволяють оцінити ступінь сформованості компетенцій студентів.

Основними принципами і підходами до контролю знань студентів визначено:

- проведення різноманітних видів контролю протягом семестру: поточного, модульного і підсумкового;
- гласність у проведенні підсумків міжсесійного контролю знань в академічних групах і на потоках студентів.

Система контролю спрямована на: тематичний аналіз результатів навчання; перевірку якості викладання.

Державна підсумкова атестація складається з комплексного кваліфікаційного екзамену.

Вимоги до державного підсумкового іспиту визначаються Положенням про підсумкову державну атестацію випускників.

Підсумкова атестація випускника є обов'язковою і здійснюється після засвоєння основної освітньої програми в повному обсязі.

Державна атестація здійснюється державною екзаменаційною комісією після завершення навчання і повного виконання навчального плану вищого навчального закладу. Державна атестація проводиться у формі комплексного кваліфікаційного екзамену.

На державну атестацію студента виносяться блоки змістовних модулів— ОК 7, ОК 8, ОК 13, ОК 16

5. ІНШІ НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНІ ДОКУМЕНТИ ТА МАТЕРІАЛИ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

В Академії відповідно до вимог стандартів якості сформована і періодично переглядається політика в галузі якості, що гарантує якість надаваних освітніх послуг і науково-дослідних розробок.

Для забезпечення якості підготовки студентів передбачено:

- вдосконалення освітньо-професійної програми «Початкова освіта», що включає моніторинг і оновлення освітньої програми в міру необхідності,

- забезпечення компетентності викладацького складу, в тому числі за рахунок регулярного підвищення кваліфікації викладачів у різних формах;
- участь студентів і викладачів у професійно орієнтованих науково-практичних конференціях та конкурсах;
- Систематичне оцінювання якості підготовки студентів за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта»;
- Проведення моніторингу задоволеності студентів якістю освітнього процесу у ВНЗ;
- самообстеження за узгодженими критеріями для оцінки діяльності (стратегії);
- отримання зовнішньої оцінки якості реалізації ОП (обліку та аналізу думок роботодавців, випускників вузу та інших суб'єктів освітнього процесу).

Нормативно-методичні документи, що забезпечують якість підготовки студентів за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта»:

- Положення про організацію освітнього процесу.
- Положення про самостійну роботу студента.

6. РЕГЛАМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРІОДИЧНЕ ОНОВЛЕННЯ ОП ВО ЗАГАЛОМ І СКЛАДОВОЇ ЇЇ ДОКУМЕНТІВ

Зміни та доповнення, що вносяться до структури, утримання і компоненти ОП розглядаються на науково-методичній раді Академії за поданням Вченої ради Академії, затверджуються ректором академії після схвалення Вченою радою.

Керівник проектної групи

А. І. Єрьомкін